

Factsheet

Verklaring van Rechten

Informatie voor ketenpartners

Programma Slachtofferzorg politie

Ieder slachtoffer van een strafbaar feit heeft rechten; de Verklaring van Rechten. Bij ieder eerste contact met een slachtoffer reikt de politie deze rechten actief uit.

Het uitreiken heeft gevolgen voor de ketenpartners. In deze factsheet informeren we graag over de wijze waarop de politie de Verklaring van Rechten uitreikt en wat hiervan de gevolgen zijn voor Slachtofferhulp Nederland en het Openbaar Ministerie.

Waarom zijn deze rechten er?

Verdachten worden al jaren gewezen op hun rechten, slachtoffers niet. Dat terwijl een slachtoffer vaak genoeg in een kwetsbare situatie zit en dan is het goed om te weten wat hij mag verwachten van de politie en andere instanties. Met de slachtofferrechten wordt de positie van het slachtoffer in de strafrechtketen versterkt.

Wie heeft deze rechten?

De Verklaring van Rechten is bestemd voor alle slachtoffers van een strafbaar feit. De rechten gelden ook voor nabestaanden van slachtoffers. Soms is het niet direct duidelijk of iemand juridisch gezien slachtoffer is. Als een

politiemedewerker twijfelt, dan reiken we de Verklaring van Rechten uit.

Wie reikt de rechten uit?

In de praktijk heeft een grote groep politiemedewerkers 'eerste contacten' met slachtoffers. Je kan dan denken aan medewerkers van de Regionale Service Centra (0900-8844), de basisteams (wijkagenten, intake en service, noodhulp) en de (districts)recherche.

Waarom bij het eerste contact?

Het is belangrijk dat slachtoffers hun rechten overhandigd krijgen bij hun eerste contact met de politie. Er zijn namelijk rechten die gaan over dat eerste contact of rechten die belangrijk zijn om te kennen voordat je aangifte doet.

Welke rechten zijn er?

In de politiefase zijn er negen rechten relevant voor slachtoffers. Bijvoorbeeld het recht op informatie, het recht op aangifte doen en op gratis hulp. Er zijn verder ook nog rechten die later in het strafproces van toepassing zijn. Bijvoorbeeld het recht om te mogen spreken in de rechtszaal.

Kinderen

Bij slachtoffers jonger dan 12 jaar reikt de politie de rechten uit aan de ouders of verzorgers tenzij er sprake is van een belangenconflict bijvoorbeeld doordat de ouder of verzorger verdachte is.

Begrijpen

Begrijpt een slachtoffer de rechten niet, dan legt de politiemedewerker ze uit of verwijst naar Slachtofferhulp Nederland voor uitleg. Begrijpt het slachtoffer de Nederlandse taal onvoldoende? De Verklaring van Rechten komt ook beschikbaar in het Engels, Duits en Frans. Digitaal komen de rechten beschikbaar in het Spaans, Italiaans, Pools, modern Arabisch en Turks. De producten zijn straks te vinden op politie.nl/slachtoffer.

Wanneer kan niet uitgereikt worden?

Alleen als het niet mogelijk is om slachtoffers direct te informeren over hun rechten, bijvoorbeeld door de meldkamer (112) of bij grootschalige of heftige incidenten, worden slachtoffers op een later moment geïnformeerd.

Welke producten zijn er?

Kleine vouwbare

creditcard met daarin een samenvatting van

de totale Verklaring van Rechten. Deze creditcard reikt de politie uit bij het eerste contact met een slachtoffer op straat of op locatie, ongeacht of het slachtoffer aangifte doet.

Uitvouwbare z-card met daarin de gehele Verklaring van Rechten. Deze vouwkaart reikt de

politie uit als het eerste contact met een slachtoffer op

het politiebureau is, ongeacht of het slachtoffer aangifte doet.

Aangiftefolder met daarin uitgebreide informatie over aangifte doen en wat er

met aangiftes gebeurt. De politie reikt deze uit aan iedereen die meer wil weten over het aangifteproces.

Complete verklaring van rechten (A4)

is de originele, complete verklaring van rechten uitgegeven door het Ministerie van V&J. Deze is op aanvraag van het slachtoffer te printen (vanaf politie.nl).

Zijn de rechten nieuw?

Voor de meeste rechten geldt dat we als politie al zo moeten of willen werken. We willen slachtoffers bijvoorbeeld nu ook al goed informeren en hebben daarvoor interne afspraken. Nieuw is wel dat het slachtoffer er ook echt recht op heeft, dus dat we hem/haar daar ook actief op moeten wijzen.

Regionale Service Centra (RSC's)

Slachtoffers kunnen ook het RSC bellen (0900-8844). Een RSC kan de verklaring niet fysiek uitreiken. In de eerste fase verwijzen medewerkers

RSC daarom naar de middelen op het internet (www.politie.nl/slachtoffer). We werken aan een technische oplossing waardoor de slachtoffers actief een bericht ontvangen met een link naar de middelen. Slachtoffers die online aangifte doen wijzen we op de site actief op hun rechten.

Ketenpartners

De rechten van slachtoffers gelden niet alleen als slachtoffers contact hebben met de politie, maar ook in hun contacten met bijvoorbeeld de officier van justitie en een rechter. De positie van het slachtoffer wordt dus in de hele keten verbeterd.

Impact op ketenpartners

De politie informeert slachtoffers actief over hun rechten bij het eerste contact. De hulp die SHN kan bieden staat expliciet beschreven in deze rechten. Het informeren over de rechten kan er dus voor zorgen dat meer slachtoffers zichzelf melden bij SHN. De rechten die slachtoffers hebben bij het OM staan ook kort opgenomen in de producten. Slachtoffers zullen hier mogelijk zelf om vragen bij het OM.

Europese wet

De rechten van het slachtoffer komen uit de Europese richtlijn minimumnormen voor slachtoffers. Deze Europese wetgeving is vertaald in Nederlandse wetgeving. De zogenaamde Verklaring van Rechten, waarin de rechten voor slachtoffers staan, is onderdeel van deze wetgeving.

De wettelijke definitie

De politie hanteert, net als het Openbaar Ministerie en de rechter, de definitie van een slachtoffer uit het Wetboek van Strafvordering (art 51a lid 1): Iedereen die als rechtstreeks gevolg

van een strafbaar feit vermogensschade of ander nadeel heeft ondervonden. Met het slachtoffer wordt gelijkgesteld de rechtspersoon. Van rechtstreekse schade of ander nadeel is sprake indien iemand zelf is getroffen in een belang dat door de overtreden strafbepaling wordt beschermd. Het gaat bij schade of ander nadeel om materiële of immateriële schade en om letsel.

Links

www.politie.nl/slachtoffer

30 maart 2017, SVG/IC/HH/TD